

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4ECdo/59/2015
Identifikačné číslo spisu:	3512205039
Dátum vydania rozhodnutia:	22.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3512205039.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, proti povinnému M., bývajúcemu v N., o vymoženie 406,27 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 2 Er 577/2012, o dovolaní súdnej exekútorky JUDr. Denisy Uhríkovej, so sídlom Exekútorského úradu v Bratislave, Komárnická 26, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. mája 2013 sp. zn. 6 CoE 141/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom bola 16. mája 2012 doručená žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s návrhom právnej predchodkyne oprávnenej na vykonanie exekúcie i exekučným titulom.

2. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom uznesením z 15. novembra 2012 č. k. 2 Er 577/2012-17 žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 26. januára 2013.

3. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom následne uznesením zo 4. marca 2013 č. k. 2 Er 577/2012-24 exekučné konanie zastavil podľa § 44 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) a návrh súdnej exekútorky na priznanie trov exekúcie zamietol s poukazom na § 37 ods. 1 Exekučného poriadku. Podľa jeho názoru, keď súdna exekútorka nebola súdom poverená vykonaním exekúcie, nemala postavenie účastníka konania, a preto jej ani nevzniklo právo na náhradu trov exekúcie.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací uznesením z 28. mája 2013 sp. zn. 6 CoE 141/2013 odmietol odvolanie súdnej exekútorky proti výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd jej

návrh na priznanie trov exekúcie zamietol. Odmietnutie odvolania odvolací súd odôvodnil § 218 ods. 1 písm. b/ a c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 37 ods. 1 Exekučného poriadku a § 251 ods. 4, § 201 a § 202 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd uviedol, že účastníkmi exekučného konania sú oprávnený a povinný a tretia osoba len vtedy, ak to ustanovuje zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania sa stáva aj súdny exekútor, ktorý bol vykonaním exekúcie poverený súdom, a to v rozsahu, v ktorom mu vznikol nárok na trovy exekúcie za výkon exekučnej činnosti (§ 196 Exekučného poriadku). Len v tomto prípade môže súdny exekútor realizovať procesné práva účastníka konania. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že sa síce exekučné konania začínajú dorúčením návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, samotná exekúcia sa začína však až vydaním poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Prvým úkonom samotnej exekučnej činnosti súdneho exekútora je vydanie upovedomenia o začatí exekúcie podľa § 47 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, ktorý úkon však môže exekútor vykonať až potom, ako bol exekučným súdom poverený vykonaním exekúcie. V danej veci, keď bola žiadosť súdnej exekútorky právoplatne zamietnutá a následne bolo exekučné konanie zastavené, exekúcia nezačala. Keď súdna exekútorka podala odvolanie proti výroku o náhrade trov exekučného konania (nie proti trovám exekúcie), hoci podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku nie je účastníkom konania ohľadne rozhodovania o náhrade trov exekučného konania (zákon hovorí iba o rozhodovaní o trovách exekúcie), nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania v tejto časti. Podľa názoru odvolacieho súdu je odvolanie proti rozhodnutiu o trovách exekučného konania pri zastavení exekučného konania podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku aj neprípustné, keďže Exekučný poriadok výslovne neprípúšťa v exekučnom konaní možnosť podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie ako je to v súvislosti s rozhodovaním o trovách exekúcie pri zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 6 Exekučného poriadku.

5. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie súdna exekútorka. Žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd omietol jej odvolanie a uznesenie súdu prvej inštancie v časti výroku o nepriznaní jej nároku na náhradu trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Alternatívne, aby uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Namietala, že odmietnutím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), keď bola osobou oprávnenou na podanie odvolania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné.

6. Oprávnená a povinný nevyužili svoje právo vyjadriť sa k podanému dovolaniu.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok; ďalej len „C.s.p.“), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (súdna exekútorka, ďalej aj dovolateľka) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 21. augusta 2013, t. j. pred 1. júlom 2016, za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., na základe ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 238 O.s.p.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Jeho úpravou v občianskom súdnom konaní je dotknutý princíp nezmeniteľnosti a záväznosti rozhodnutí súdov, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom v čase podania dovolania).

10. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v

ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

11. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením, ktorým odmietol odvolanie súdnej exekútorky, preto bolo potrebné podmienky prípustnosti v tomto prípade skúmať podľa § 237 O.s.p.

12. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu v danej veci je prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada odvolací súd - ak je dovolanie podané však a na to oprávneným subjektom - z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Existenciu väd konania uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. dovolateľka tvrdila, a to konkrétne vadu uvedenú pod písm. f/.

13. Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

14. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). Takýmto procesným právom účastníka je i to, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmateľné odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou, alebo proti takému rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon nepripúšťa, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny.

15. V prejednávanej veci odvolací súd nepovažoval súdnu exekútorku za osobu oprávnenú podať odvolanie a napadnuté rozhodnutie za rozhodnutie, proti ktorému by bolo prípustné odvolanie a odvolanie odmietol z dôvodu podľa § 218 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.

16. Podľa § 196 Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa), za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena a náhrady určené podľa tohto zákona o daň z pridanej hodnoty.

17. Podľa § 36 ods. 2 Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa), exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor však môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie (§ 44).

18. Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa), účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

19. Podľa § 47 ods. 3 druhej vety Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase podania návrhu na vykonanie exekúcie a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa), do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie má však exekútor nárok iba na odmenu za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie a nárok na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov.

20. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súdna exekútorka je účastníčkou konania pre určitý úsek exekučného konania. Účastníkom pre určitý úsek konania je osoba (fyzická alebo právnická osoba, prípadne aj štát), o ktorej procesných právach a povinnostiach sa má v konaní rozhodovať

(Mazák, J. a kolektív. : Základy občianskeho procesného práva, Bratislava, Iura Edition, 2007, s. 97). V rámci rozhodovania sa v tomto prípade riešia jedine procesné otázky (okrem iných napr. aj trovy konania). Postavenie inej osoby ako účastníka konania pre určitú časť (exekučného) konania je potrebné vyvodíť z konkrétnej procesnej situácie. Exekučné konanie začína momentom doručenia návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Exekúcia však začína až udelením poverenia na vykonanie exekúcie. Dôvody zastavenia exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku možno aplikovať až po začatí exekúcie, t. j. po udelení poverenia. V danej veci k udeleniu poverenia súdnej exekútorke nedošlo, nakoľko súd jej žiadosť o poverenie zamietol. Teda samotná exekúcia nezačala a nemožno ju zastaviť podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku. V prípade zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia jedinou zákonnou možnosťou ako konanie ukončiť je aplikácia § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, ktoré prikazuje po právoplatnosti uznesenia, ktorým sa žiadosť zamietla zastaviť exekučné konanie.

21. Podľa názoru dovolacieho súdu má súdna exekútorka v zmysle § 47 ods. 3 druhej vety Exekučného poriadku nárok na odmenu za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie a na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov. Cieľom zavedenia tejto úpravy bolo zabezpečiť, aby exekútorovi až do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie patril výhradne nárok na odmenu za spísanie návrhu na vykonanie exekúcie a nárok na náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov. Ostatné nároky exekútora až do času doručenia poverenia súdu sú však vylúčené, keďže súdny exekútor môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie. Súdny exekútor, ktorému bol doručený návrh na vykonanie exekúcie, nie je oprávnený po začatí exekučného konania, ale pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie realizovať jednotlivé úkony vedúce k nútenému výkonu exekučného titulu. Jeho oprávnenia v tejto fáze exekučného konania sa sústreďia výlučne na odstránenie prípadných väd návrhu na vykonanie exekúcie (§ 40 Exekučného poriadku) a následne na predloženie návrhu na vykonanie exekúcie exekučnému súdu so žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Samotná podstata poverenia na vykonanie exekúcie totiž spočíva v tom, že pred jeho vydaním exekučný súd v intenciách § 44 ods. 2 Exekučného poriadku skúma súlad žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie i exekučného titulu so zákonom a až vydanie poverenia na vykonanie exekúcie je pre súdneho exekútora definitívnym autoritatívnym oprávnením na realizáciu samotnej exekučnej činnosti. Pokiaľ však ide o náhradu účelne vynaložených hotových výdavkov, § 47 ods. 3 Exekučného poriadku výslovne zakotvuje, že súdny exekútor má do doručenia poverenia súdu na vykonanie exekúcie nárok na náhradu hotových výdavkov. Súdna exekútorka bola na základe vyššie uvedeného účastníčkou konania pre úsek exekučného konania, v ktorom súd rozhodoval o náhrade jej trov konania a nebolo možné odmietnuť jej odvolanie ako podané neoprávnenou osobou podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p.

22. Súdna exekútorka ďalej namietala nesprávnosť odmietnutia jej odvolania aj z dôvodu, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

23. Podľa § 251 ods. 4 O.s.p. (v znení účinnom v čase podania odvolania), na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa Exekučného poriadku sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

24. Podľa § 201 prvej vety O.s.p. (v znení účinnom v čase podania odvolania), účastník môže napadnúť rozhodnutie okresného súdu odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

25. Podľa § 202 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom v čase podania odvolania), odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak a ani proti uzneseniu v konaní o vymáhanie súdnych pohľadávok podľa osobitného zákona.

26. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku (v znení účinnom v čase rozhodovania súdu prvého stupňa a v čase podania odvolania), ak je uznesenie, ktorým sa žiadosť zamietla, právoplatné, súd exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

27. Podľa § 58 ods. 6 Exekučného poriadku (v znení v čase podania odvolania), proti výroku o náhrade

trov konania v rozhodnutí podľa § 57 je odvolanie prípustné.

28. Aj podľa názoru dovolacieho súdu, proti rozhodnutiu o trovách súdnej exekútorky pri zastavení exekučného konania podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku nie je odvolanie prípustné podľa § 202 ods. 2 O.s.p. Platný právny poriadok totiž nepripúšťal v exekučnom konaní možnosť podať odvolanie proti takémuto rozhodnutiu ako to pripúšťal pri zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku (§ 58 ods. 6 Exekučného poriadku). Dovolací súd poznamenáva, že podľa v súčasnosti platného právneho stavu už nie je prípustné odvolanie ani proti výroku o náhrade trov exekúcie pri jej zastavení podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku s účinnosťou od 1. novembra 2013.

29. V preskúvanom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. So zreteľom na uvedené preto dovolací súd dovolanie súdnej exekútorky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.